

Pratarmė

Lenkiją ir Lietuvą jungia ne tik daugiaamžė istorija, bet ir narystės Europos Sąjungoje ir Šiaurės Atlanto sutartys. Todėl nenuostabu, kad šių šalių konstitucionalistai su dideliu dėmesiu stebi kaimyninėse šalyse priimtais teisiniais sprendimais ir su ja susijusia konstitucine praktika. Svarbu pabrėžti, jog abiejų šalių pagrindiniai įstatymai – 1992 m. Lietuvos Respublikos Konstitucija ir 1997 m. Lenkijos Respublikos Konstitucija buvo ratifikuoti tautos referendumuose. Tačiau praėjus tam tikram laikui nuo jų priėmimo, buvo ne tik apibendrinta tam tikra šių šalių konstitucinė praktika, bet kai kuriuos politinio proceso dalyvius paskatino kalbėti ir apie konstitucinių nuostatų mažesnių ar didesnių pokyčių reikalingumą.

Visi mokslininkai puikiai supranta, kokia svarbi mokslui yra lyginamoji analizė, kuri kartais gali pasitarnauti ne tik teorijai, bet ir būti puikiai pritaikyta praktikoje. Ši knyga, skirta vyriausybės statuso analizės klausimams Lenkijoje ir Lietuvoje aptarti, yra bendras Lodzės universiteto Konstitucinės teisės katedros ir Vilniaus universiteto Viešosios teisės katedros mokslininkų bendradarbiavimo vaisius.

Čia galima pasidžiaugti, jog tai yra jau ketvirtoji knyga, atsirandanti, kaip šio bendradarbiavimo pasekmė. Pirmoji iš jų, *Aktualne problemy polskiego i litewskiego prawa konstytucyjnego*, Łódź 2015 (Lenkijos ir Lietuvos konstitucinės teisės aktualios problemos), pasistengė identifikuoti įvairias konstitucines problemas, dėl kurių dažniausiai kyla nesutarimų, tačiau kurios turi ne tik teorinę, bet ir didelę praktinę reikšmę abiejose šalyse. Antroji monografija, *Lietuvos ir Lenkijos konstitucinės teisės aktualijos: Parlamentas*, Vilnius 2016, yra skirta konstitucinėms problemoms, susijusioms su mūsų įstatymų leidžiamosios valdžios statusu. Trečioji monografija, *Instytucja prezydenta w polskim i litewskim prawie konstytucyjnym*, Łódź 2017 (Prezidento institucija Lenkijos ir Lietuvos konstitucinėje teisėje), kelia klausimus dėl valstybės vadovo galių ir jų pritaikymo praktikos abiejose šalyse. Tuo tarpu dabartinė, ketvirtoji, monografija, *Wokół rządu w polskim i litewskim prawie konstytucyjnym* (Apie vyriausybės statusą Lenkijos ir Lietuvos konstitucinėje teisėje), analizuoja įvairius probleminius klausimus, susijusius su

pagrindinio vykdomosios valdžios organo konstituciniu statusu. Beje, kiekvienas monografijoje esantis straipsnis lenkų kalba baigiamas su gana išsamia santrauka lietuvių kalba.

Tačiau mūsų katedrų mokslininkų bendradarbiavimo pristatymas būtų nepilnas, neužsiminus ir apie ateities planus: štai Vilniuje šiuo metu rengiama bendra monografija lietuvių kalba, skirta abiejų šalių konstitucinės justicijos institucijoms analizuoti: *Lietuvos ir Lenkijos konstitucinės teisės aktualijos: Konstitucinis Teismas*. Pagaliau, verta pridurti ir tai, kad ateityje Vilniuje planuojama išleisti dar vieną bendrą monografiją, kuri bus skirta ordinarinių ir specializuotų teismų konstituciniam statusui analizuoti.

Dariusz Górecki